

nju naj se razloži pomen kluba in njegove naloge in naj se izvoli tudi klubovo načelstvo, ki sestoji iz načelnika, tajnika in blagajnika.

Kar se delovanja samega tiče, se morajo člani kluba shajati v rednih sejah, ki se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. Koncem vsakega leta se skliče občni zbor, na katerem je voliti novo načelstvo. Dolžnost članov je, prvič, da prevzame vsak posameznik gotovo domače delo (iz poljedelstva, male živinoreje ali vrtarstva), ki ga mora samostojno opravljati po danih navodilih. Drugič, da se s svojimi uspehi udeležuje javnih ogledov in tekmovanj, in tretjič, da redno prihaja k sejam in zborovanjem in da se udeležuje tudi vseh drugih klubovih prireditiv. Vzporedno z mladino je še prej pridobiti tudi starše za tako organizacijo, ker morajo starši pomagati svojim sinovom s tem, da jim odstopijo potreben prostor za proizvajanje samostojnih del in kmetijskih poskusov.

Taka so tedaj pota, če hočemo danes pomagati naši kmetijski mladini do primerne stanovske vzgoje. Kjer je mogoče, tam naj se ustanovljajo kmetijsko-nadaljevalne šole, in to bo skoraj povsod mogoče, kjer obstoje večrazrednice. Za pouk v kmetijskem prirodoznanstvu imamo že dosti lepo število usposobljenih moči.

Kjer pa to ni mogoče, tam naj se osnujejo mladinske organizacije, ki gredo tudi za tistim ciljem. Te organizacije se dajo prav dobro združevati tudi s kmetijsko-nadaljevalnimi šolami, v katerem slučaju so uspehi še toliko lepši.

Na vsak način je pa treba, da se lotimo nadaljne vzgoje naše mladine, ko odraste ljudski šoli, pa bodisi tem ali onim potom. S takim izvenšolskim delom bomo pomagali našemu ljudstvu do lažjega in boljšega napredka, zemlji domači pa do bolj razumnih, bolj vnetih in bolj zvestih delavcev.

Viljem Rohrman.

Ali je vaša šola že vposlala prispevek za Neratov temeljni kamen „Učiteljskemu domu v Mariboru“? Ko dajemo drugim, dajmo tudi sebi!

Neodrešena domovina.

— Kdo naj uči v italijanskih šolah pri nas? Naš zunanji minister dr. Ninčić se je v Ženevi sestel z italijanskim državnim tajnikom Tostijem radi jadranskega spora. Jugoslovansko-italijanskega sporazuma Italija ni podpisala, ker naša vlada ni ugodila italijanski zahtevi, da morajo biti na italijanskih šolah v naši državi učitelji — italijanski državljani. Dr. Ninčić je sprejel to stališče pogojno, ako bodo smeli v Julijski Beničiji poučevati učitelji — jugoslovanski podaniki.

Iz Jugoslavije.

— Ukinjenje delnega proračuna za prosveto v Sloveniji in tozadnega kredita o katerem smo poročali na uvodnem mestu v zadnji številki in v kateri zadevi je naše poverništvo UJU vložilo protest bo imelo nedogledne resne posledice. Pri zadetju je pri tem učitelstvo vseh vrst in kategorij in tudi šolstvo, direktno in indirektno. O stvari izpregovorimo, ko definitivno doženemo vse razloge in krivdo tega postopanja, ki pomeni za napredek naše prosvete močen udarec in nazadovanje, in ko bo zavzelo vodstvo organizacije svoje stališče. Najmerodajnejši pa bo za nas glas čimširjih vrst učitelstva, ki bo sigurno izrekel najgorčenejšo obsodbo nad tem, da se krči in stiska ravno pri prosveti, v škodo naroda in države. Le trezna sodba in vsestranski prevdarek ima v takem slučaju uspeh in čimprejnejša je obsodba tembolj uničevalen je nje uspeh. — Danes pa že pribijemo, da nam ta najnovejši slučaj zopet kaže nujno upravičenost naše zahteve, da moramo čimprej dobiti referenta v ministrstvu prosvete iz naših vrst, ki bo poznal naše prosvetne prilike in jih bo znal čuvati tudi napram finančno-prosvetni politiki. V takem slučaju bi bil tako občuten poraz nemogoč, ali vsaj omiljen. Mi si ohranimo o tem vprašanju popolnoma — proste roke in v svobodo besede!

— Anton Mant'n Slomšek. Šestdesetletnico smrti Antona Martina Slomška je proslavilo tudi slovensko učitelstvo po vsej Sloveniji v šolah. Ne bomo govorili o velikih zaslugah, ki jih ima Slomšek za slovenski narod, ker so učitelstvu dovolj znane. Slomšek ima tudi velike zasluge za razvoj slovenskega narodnega šolstva in je njegovo tozadevno delovanje za tisto dobo velika zasluga in požrtvovalnost tako da ga zgodovinar, ki bo hotel pravično razsoditi in opisati razvoj slovenskega narodnega šolstva ne bo mogel prezreti njegovega dela in

njegovega imena. Ob tej priliki se v Poniki zopet vzdali spominski ploščo ki jo je zla roka uničila. — Slava Slomškovega spomina in čast njegovim zaslugam!

— Uvrstitev strokovnega učiteljstva v službeno pragmatiko. (Nučni predlog našega poverništva za Glavno skupščino UJU v Sarajevu, dne 20. septembra t. l.) Podpisano poverništvo stavi za Glavno skupščino UJU sledeči predlog: »Glavni Odbor UJU se poziva, da se z vsvo vneto zavzame za to, da bo v »Službeni pragmatiki za državne činovnike« unešeno tudi strokovno učiteljstvo gradnjanskih šol in šol za gluho in slepo deco, glede prejemkov svojemu strokovnemu izpitu odgovarjajoče in sicer naj se ozira na sledečo zahtevo tega učiteljstva: — Strokovno učiteljstvo, t. j. učiteljstvo gradnjanskih šol in šol za slepo, imbecilno in gluho deco, ki ima poseben strokovni izpit, naj se uvrsti za eno kategorijo višje od osnovnošolskega učiteljstva z zrelostnim izpitom, oziroma naj se mu v slučaju, da to ni mogoče, da poleg plače osnovnošolskega učiteljstva še 30% dodatek, ki je všteven v napredovanje in pokojnino. — Poleg tega naj se učiteljstvu na šolah za gluho in slepo imbecilno in slepe zaradi zelo napore in živčno izčrpane službe šteje 8 mesecev službe za 12 mesecev, kakor učiteljstvu na težjih eksponiranih krajih oziroma 2 službeni leti za 3 službena leta in sicer v napredovanje in pokojnino.«

— Referent za osnovno šolstvo v Sloveniji za ministrstvo prosvete v Beogradu. (Predlog našega poverništva na drž. skup. UJU v Sarajevu.) UJU pov. Ljubljana ponovno opozarja glavni odbor UJU, da izpolnje imenovanje in vpoklic referenta osnovnega šolstva za Slovenijo v ministrstvo prosvete v Beogradu, kar je zahteva Slovenskega učiteljstva že skozi 3 leta. Tozadevni sklep je bil storjen že na lanski in predlanski glavni skupščini ozir. kongresu od teh že sprejet, vendar do danes še ne realiziran. — Ponovno zahtevamo, da se ta sklep na glavni skupščini v Sarajevu sprejme in končno v interesu šolstva in učiteljstva v Sloveniji od glavnega odbora UJU izvede. — Pripominjamo, da je referent za srednje šole v Sloveniji že vpoklican v ministrstvo prosvete.

— Izprememba pravil UJU. (Predlog našega poverništva v Sarajevu, dne 20. sep. t. l.) Podpisano poverništvo predlaga, da se izpremene pravila UJU sledeče: Člen 19. naj se glasi: Pokrajinske skupščine se sestajajo vsako leto najdalje do 15. septembra. Poverništvo objavi pravočasno dnevni red, čas in kraj sestanka. — Ta skupščina sestoji iz: vseh članov poverništva z nadzornim odborom in drugimi funkcionarji poverništva, iz vseh predsednikov in iz voljenih delegatov okrajnih uč. društev, ki pripadajo temu poverilstvu. Okrajna učiteljska društva izvolijo za pokrajinsko skupščino na vsakih 50 članov po enega delegata. Tej skupščini predsedava predsednik ali podpredsednik poverništva. — Člen 18. naj se glasi: Izvršni odbor sklicuje vsako leto najdalje do 1. novembra Glavno Skupščino Udruženja. Odrreja ji dnevni red, kraj in dan sestanka. Glavno Skupščino sestavljajo: Upravni odbor, vsi člani poverništva, njihovi nadzorni odbori, predsedniki sreskih društev, z iednim voljenim delegatom vsakega sreskega učiteljskega društva. Glavni skupščini predsedava predsednik ali podpredsednik Glavnega Odbora. Utemeljitev: Poverništvo smatra mesec september najprikladnejši za pokrajinske skupščine in mesec oktober za državne skupščine. Pokrajinske skupščine imajo po sedanjih pravilih to neparlamentarno hibo, da uprava preglašuje delegacijo. Ožji sosvet je smatral kot eksekutivno organizacijo. Širji sosvet pa kot širšo upravo organizacije. Če volji vsako sresko društvo samo po enega delegata, tedaj ostanejo delegati v manjšini proti ožjemu in širjemu sosvetu, torej uprava v vsakem slučaju preglašuje delegacijo. Tako nikdar ne pride prava volja pokrajinske skupščine in s tem učiteljstva do veljave, ker ga uprava majorizira. Iz tega vzroka predlaga poverništvo zvišanje članstva delegacije na pokrajinskih skupščinah. Odprava onih 10 delegatov za državno skupščino, ki jih volijo poverništva, utemeljuje poverje-

ništvo s tem, da itak voli vsako sresko društvo samo direktno po enega delegata za državno skupščino. Torej je teh 10 delegatov popolnoma nepotrebnih in finančno le obremenijo blagajno poverništva. Poverništvo je pa itak zastopano na državni skupščini po ožjem sosvetu in predsednikih sreskih društev.

— Ljubljanske tovariše in tovarišice opozarjamo, da priredi dr. Fran Veber prof. modroslovja na ljubljanskem vseučilišču brezplačen kurz o psihologiji po eno uro na teden za učitelje, profesorje, slovstvenike, teologe i. dr. ljubitelje dušeslovja. Pričetek 1. oktobra (nedelja) ob 10. uri v pritličju ljubljanske realke. — Opozarjamo na tečaj in ugodno priliko, ki jo nudi univerz. prof. dr. Veber učiteljstvu. Toplo priporočamo poset tečaja.

— Učna knjiga: Gangl: Druga čitanka je pošla in je nieno drugo izdanje v delu. Drugo izdanje bo izšlo še pred Božičem. Tovarišem svetujemo, da se poslužujejo do tedaj Widrovega abecednika, po Božiču pa uvedejo v razred Ganglovo čitanko Lahko se pa uporablja namesto Ganglove čitanke tudi Černejeva Tretja čitanka.

— »Naša Otažbina«, list za opisivanje kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Vse tovariše in tovarišice, ki se zanimajo za Ferijalni Savez, potovanja po naši državi in spoznanje naše države v besedi in slikah posebej opozarjamo na ta list. List ima poseben oddelek »Ferijalni Savez«, ki ga urejuje naš rojak dr. J. Novak, glavni poverjenik F. Saveza v Beogradu. Tudi učiteljstvo pripravlja vse potrebno za sodelovanje in pristop k Ferijalnemu Savezu in ima poverništvo UJU že tozadevno izdelan ves material. Namen »Naše Otažbine« je zblžanje in spoznavanje vseh naših jugoslovanskih krajev posebno z ozirom na šolsko mladino in širše sloje. Ne samo za učiteljstvo, temveč tudi za odraslejšo šolsko mladino je zelo zanimiv. Posebej moramo omeniti, da prinaša list prvovrstne fotografične posnetke na finem satiniranem papirju kot prilogo listu (po 6—12 slik) tako, da jih šolska vodstva lahko s pridom uporabijo kot učilo za zemljepisni in zgodovinski pouk na svojih šolah, ker so slike popolnoma samostojne in prikladne za nalepljenje na karton ali v okvir in se da iz njih napraviti celo zbirko vseh znamenitejših krajev naše mlade in z lepoto obdarovane države.

— Darilo. Tukajšnji klub »Soča« je podaril osnovni deški šoli na Jesenicah 25 dinarjev za nakup potrebnih učil revnim učencem. Za ta velikodušni dar se vodstvo najtopleje zahvaljuje z željo da najde velikodušnost tega kluba še dosti posnemovalcev.

— Usposobljenostni izpit za pouk te- lovadbe na srednjih šolah in učiteljskih se vrši dne 30. oktobra t. l. pri izpraševalni komisiji v Zagrebu kamor je poslati prijave do 15. oktobra. Predpisi za izpit se dobijo pri Nakladi Šolskih knjig v Zagrebu Vodnikova ulica in veljajo 1 Din brez poštne.

— Usposobljenostne preizkušnje za občje ljudske in za meščanske šole se prično na drž. moškem učiteljski v Ljubljani dne 3. novembra 1922 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pristop k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala; kdor bi ne bil pripuščen se bo pravočasno obvestil. — Izpraševalna komisija za občje ljudske in za meščanske šole v Ljubljani.

— Dl Vurberg pri Ptuiju. Tukaj se je vršila poroka tovariša D. Hasla s tovarišico Anico Žiher. Istočasno se je poročila njena sestra Zora in sicer z gospodom dr. Fr. Suhadolnikom, okrajnim sodnikom. Da bi bilo srečno! Čestitamo tov. Žiher Franju, nadučitelju v pokoju, ki kot 73 letni učiteljski veteran čil in krepak opazuje srečo svojih hčerk.

— Tov. Jelena Čuček, poverjenica Slov. Šol. Maticice za št. Lenartski okraj in učiteljica v Sv. Rupertu v Slov. goricah, naj naznani svoj naslov Šol. Maticici v Ljubljani. »Proste vaje v slikah« je podpisani poslal za št. Lenartski okraj na šol. vodstvo v Sv. Rupert s prošnjo da izroči pošiljatev g. poverjenici, knjige pa so prišle te dni nazaj z opazko »Nazaj, se ne sprejme!« — Istotako bi želel podpisani natečen naslov tov. Franca Kramerja, poverjenika za Mariborsko okoličico, ozir. naslov šole, na kateri službuje. — Pavel Plesničar, blagajnik Slov. Šol. Maticice v Ljubljani, Komenskega ulica 8.

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Maticice!“

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom »Učiteljske samopomočič«. V teh dneh smo razposlali članom položnice za štiri smrtne slučaje (77.—80.) z nakaznim zneskom Din 8.50. Tekom počitnic — v juliju in avgustu — so umrli člani Franc Zopf, Vinko Klanšek, Leopold Božič in Mileva Stanković. Pri zakonskih parih dobi položnico samo eden z dvojnimi zneskom. Zamudnikom se je prištel še zaostali dolg. Prosimo da vplačajo na te položnice in ne na stare. Pristojbine za 77.—80. smr. slučaj plačajo vsi člani, ki so bili v društvo sprejeti pred 1. julijem 1922. Prosimo skorajšnjih rešitev!

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!“

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v soboto dne 7. oktobra 1922 ob 10. uri dopoldne v šolskem posloju v Radomljah. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Deška ročna dela predava tovariš Blagajne iz Ljubljane. 3. Določitev kraja prihodnjega zborovanja. 4. Slučajnosti. Udeležba je obvezna, pismena opravičila naj se pošljejo tovarišu predsedniku Tomo Petrovcu, nadučitelju v Jaršah pri Domžalah.

+ »DRUŠTVO UČITELJEV IN ŠOLSKIH PRIJATELJEV ZA OKRAJ LJUBLJANSKE OKOLICE« zboruje dne 7. 10. 1922. ob 9. uri dop. na Vrhniki v šoli. Dnevni red je: 1. Otvoritev. 2. Vzgoja mladine v narodno-državnem duhu. Poroča tovariš Frančišek Trošt iz D. M. Polje. 3. Pokrajinsko zborovanje UJU na Bledu, poroča tovariš Josip Gole iz Šmartna pod Šmarno goro. 4. Državno zborovanje UJU v Sarajevu, poroča tovariš Ant. Urbančič iz Horjula. 5. Društvene zadeve. 6. Slučajnosti. — Po zborovanju je izlet k sv. Trojici. Opoldne skupno kosilo v »Mantovi«. Po kosilu je izlet k izvirkom Ljubljanice. Ob 5. uri popoldne odhod v Ljubljano. Kdor se udeleži skupnega obeda, naj to gotovo sporoči tri dni prej tovarišu Iv. Michlerju na Vrhniko. Pele se bodo iz Aljaževe pesmarice I. del št. 50., 52., 56., 62., 63., 64. Zdravo! J. Žirovnik, t. č. predsednik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ in ptujski okraj ima v soboto 7. vinotoka ob 14. uri v ptujski Mladki odborovo sejo po sledečem vzporedju: 1. Poročilo predsednikovo. 2. Sestava društvene poslovnika. — Poročevalci: tov. Majcen Praprotnik in Seligova. 3. Dnevni red novemberskega zborovanja in slučajnosti. Razven odbornikov se št. seji vlijudno vabijo vsi članice), ki hočejo sodelovati pri sestavi društvenega poslovnika. — Do 6. vinotoka naj prijavijo tov. (ice), ki žele meseca novembra pri zborovanju predavati svoje teme. — Janko Lešnik, t. č. predsednik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje dne 12. oktobra t. l. v Mariboru v mali dvorani »Narodnega doma« ob 10. uri predpoldan po sledečem sporedju: A. Poročilo predsednika. B. Poročilo o pokrajinski skupščini na Bledu. (Tov. Mar. Goddec.) C. Srbsko pesništvo. (Tov. Anton Skala.) Č. Predlogi. Udeležba je za vse članstvo obveznost! — Blagajničar nujno prosil da vsak član-ica društva poravnata čimprej članarino za zadnje četrtletje, ker se mora obračunati z glavnim blagajničarjem. — A. Spreitz t. č. predsednik.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 1818.

RAZPIS.

Vsled ukaza višjega šolskega sveta z dne 14./9. 1922 št. 11513 razpisujem nadučiteljske službe na petrazrednih osnovnih šolah v št. Jerneju in v Tržišču ter na trirazredni osnovni šoli na Čatežu.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati po predpisani službeni poti do 16./10. 1922.

Okrajni šolski svet
v Krškem, dne 18./9. 1922.
Predsednik: P. Svetec, l. r.